

Život Otce Pia, jako prostor mimořádného Božího působení

Historie života každého člověka, jednotlivé události i konečný osud byly a stále jsou předmětem zvědavých zkoumání různých vědeckých odvětví, zvláště filozoficko - antropologického. V biblickém pojetí je člověk stvořen k obrazu Božímu a jeho podobě. Pouze a jedině člověk je z celého stvoření obdařen darem rozumu a poznání, jedině on si může uvědomit, jak ho Bůh zázračně stvořil a užasnout nad tím. Křesťanství chápe Boží působení v člověku v aktu stvoření, a po té, co zhřešil, v díle vykoupení, které se stále uskutečňuje skrze víru v osobním setkání s vtěleným Božím Synem - Ježíšem Kristem.

I když je pro věřící křesťany vítězství nad hříchem a očištění od něj samozřejmé, otázka způsobu, jakým se to děje, tedy Kristova velikonočního tajemství, je aktuální po celá staletí a pokolení. Papež Jan Pavel II. v *Redemptor hominis* (č. 10) připomíná, že člověk, který chce v sobě i ve světě přemoci zlo, správně vyřešit přicházející problémy, a dokonce porozumět sobě samému, „musí se přiblížit Kristu i se svým neklidem a nejistotou, se svou slabostí a hříšností, se svým životem a smrtí. Musí - abychom tak řekli - vstoupit, proniknout do Krista celou svou bytostí a vstřebet do sebe veškerou skutečnost jeho vtělení a vykoupení, aby tak znovu našel sám sebe“.

V Kristu člověk „znovu dochází svého výrazu, určitým způsobem je znovu stvořen“. Znamená to dokonalé očištění od minulosti, aktuální vyřešení problémů a ustavení života v perspektivě života věčného vedoucího až k účasti na Boží slávě. Papež dále připomíná, že Kristovo „vykoupení skrze kříž dalo znovu a s konečnou platností člověku důstojnost a smysl jeho bytí na tomto světě... Vykoupení se dovršilo ve velikonočním tajemství, jež vede křížem a smrtí ke zmrtvýchvstání“. Dnešní církev připomíná a učí, že člověk jako takový je Bohem chtěný pro něj samého, je Bohem od věčnosti vybrán, povolán určen k milosti a slávě. A to se týká každého člověka, v každé době a v každé zeměpisné šířce.

Výstižným příkladem jsou církví kanonizovaní i nekanonizovaní světcí. Do zástupu velkých křesťanů naší doby patří také Boží služebník, otec Pio z Pietrelciny, řeholník z františkánského řádu kapucínů; v dějinách církve první stigmatizovaný kněz. Jeho osoba se stala prostorem Božího působení a zároveň pro všechny příkladem a výzvou k otevření se Božím záměrům. Téma *Život Otce Pia jako prostor mimořádného Božího působení* bude nastíněno ve třech bodech:

1. Historie života Otce Pia ve stvořitelském a spásném Božím plánu.
2. Misie a mimořádná znamení v řádovém a kněžském povolání Otce Pia.
3. Paradoxní zjevení Božího působení v životě Otce Pia.

I. Historie Otce Pia ve stvořitelském a spásném Božím plánu

Je nemožné racionálně a plně vyjevit pravdu o pozemském i věčném osudu kohokoliv, aniž bychom vzali v úvahu jeho vztah k Bohu, k Božímu plánu stvoření a spásy, k problémům, které v životě přicházejí a nepřehlédnout také k jeho účasti na Kristově spasitelském mystériu. U jedněch jsou tyto vztahy velmi prosté, obyčejné, hraničící téměř s podvědomým působením, u jiných jsou velmi výrazné, čitelné a stávají se znamením pro ostatní, což se vztahuje i na osobu Otce Pia z Pietrelciny. Boží působení (zvláště ve vztahu k účasti na Kristově spasitelském poslání) a vůle Otce Pia vydat ze sebe vše, aby se jeho život stal takovým znamením, jsou dostačujícím vysvětlením.

Máme-li před očima historii pozemského života Otce Pia, vidíme, jaký zvláštní vliv má na přirozený i duchovní rozvoj člověka obyčejné, lidské působení prostředí, náboženská výchova v rodině i církvi i výchova nadpřirozená. Ta se odehrávala během normálního náboženského života, formou modlitby, přijímání svátostí. Vrcholem byly mystické zkušenosti Boží přítomnosti. A znovu si řekněme: bez toho, aniž bychom brali v úvahu Boží působení, které v ničem svobodnou vůli Otce Pia neomezovalo, byl by každý prožitek či osudová zkušenost pouhou nesrozumitelnou osudovou náhodou. Samozřejmě ne všechny formy prožitků Otce Pia byly zveřejněny. Byly i takové, které nikomu neprozradil.

Připomeňme si nyní nejdůležitější data jeho pozemského života, která byla projevem uskutečnění Božího plánu. Jako každý jiný, je i tento život ohraničen narozením a smrtí, avšak svatostí skutků je proměňován na život budoucí.

Dne 25. května roku 1887 se v Itáli, v obci Pietrelcina, několik kilometrů severně od Beneventa, z manželství Marie Giuseppy Di Nunzio a Grazia Forgione jako čtvrté dítě narodil syn, který následujícího dne při křtu dostal jméno Francesco. Již dříve se manželům narodili synové Michele (25. 6. 1882 - 9. 5. 1962) a Francesco (12. 2. 1884 - 3. 3. 1884) a dcera Amalia (20. 5. 1885 - 14. 2. 1887). A po Františkovi (myšlen otec Pio, nar. 25. V. 1887) přišly na svět ještě tři dcerky: Felicita (15. 9. 1892 - 25. 9. 1918), Pellegrina (15. 3. 1892 - 19. 2. 1944) a Grazia (27. 12. 1894 - 30. 4. 1969), která vstoupila k sestřím brigítkám v Římě, kde dostala jméno sestra Pia da Santa Maria Addolorata.

Vraťme se však k osobě Francesca, pozdějšího otce Pia. Životopisci pozorují, že byl již od útlého dětství náchylný k nemocem. Stále panovaly obavy o jeho život. Jako dítě byl v rodině, zvláště však matkou, starostlivě vychováván s ohledem na mravní a náboženské zásady a učil se nést kříž. Byl dítětem spíše klidným, velmi citlivým vůči způsobu života svých kamarádů, kteří se vzdalovali od morálních zásad. Někdy se stávalo, že zcela bezdůvodně začal usedavě plakat. Jednoho dne se jeho otec velmi rozčílil, vyhuboval mu a pořádně nařezal. Měl při tom říct: „d'ábel a ne křesťan se v mém domě narodil!“. Toto se stalo snad jen jedinkrát. Když měl Francesco pět let rozhodl se cele zasvětit Bohu. Zajisté to bylo mimořádné Boží působení, neboť si jistě neuvědomoval, co to znamená „cele se zasvětit Bohu“. Od téhož roku - jak píše o. Agostino v Diariu - zakoušel na jedné straně mystické dary, extáze a zjevení Božího srdce, na straně druhé straně i akty d'ábelské. Bylo možné si klást otázku: co to všechno má znamenat? K čemu jsou ony tajemné zkušenosti? Vědom si živé přítomnosti Krista v eucharistii, s dětskou vírou a láskou vřele toužil jej přijmout ve svatém přijímání. Musel však dovést jedenácti let, jak to vyžadovalo tehdejší církevní zákonodárství i praxe. Čekal tedy trpělivě na ten den a milost Boží v něm probouzela touhu a hlad po eucharistii. V roce 1899 konečně přišel onen očekávaný den prvního svatého přijímání, a téhož roku, 27. září, přijal i svátost biřmování. Když se po patnácti letech, už jako kněz v řádu kapucínů, účastnil obřadu udílení svátosti biřmování, vzpomněl na ten podzimní den roku 1899 a řekl: „moje srdce plakalo radostí při vzpomínce na onen den. Kolik sladkých vzrušení mi dal pocítit Duch svatý Utěšitel! Při myšlence na ten den cítím, jak se přímo spaluje mé nitro.“

Již tato fakta dokazují, že od dětských let v něm bylo živé vědomí Božího působení i jeho přítomnosti. Důsledkem byla extatická radost a zároveň smutek, hraničící se zoufalstvím, který se rodil z bolesti a bezradnosti, strachu a neklidu svědomí. Velkou zkouškou bylo fyzické a duchovní utrpení, které, jak pozorují životopisci, začalo velmi záhy, téměř od narození. V devíti letech se u něj projevil bolesti žaludku a na hrudníku, silné bolesti hlavy i jiné, a to nejen fyzické.

V těchto situacích byl posilován zvláštní milostí či andělskou vizí, že se mu dostává svádět boj s mocným nepřítelem. Pocítiv Boží výzvu, následoval jeho hlas. Rozhodl se vstoupit do řádu kapucínů v provincii Foggia, což bylo mimo jiné i důsledkem setkání s bratrem Camillem. Nebyla to náhoda, ale znamení výzvy, na níž chtěl Otec Pio odpovědět plným odevzdáním. Čteme-li jeho životopis, je snadné si povšimnout, že v něm byla neobyčejně vyzrálá touha následovat Krista. Potvrdil to i papež Jan Pavel II., když se, u příležitosti stého výročí narození Otce Pia, modlil u jeho hrobu:

„Touha Otce Pia následovat Krista byla mimořádně živá. Od dětství byl vnímavý vůči milosti, již v patnácti letech dostal od Boha dar vidět svůj život jasně.“

Ptal se sám sebe: „Ó Pane, kde ti budu moci lépe sloužit, když ne v klášteře a pod vlajkou sv. Františka z Assisi?“. Z celého srdce toužil být stále lepším duchovním synem sv. Františka a zároveň příkladem kapucínského života svým spolubratřím. Vzorem mu byl Ježíš skrytý v eucharistii a kříž, vyzývající ho k následování.

V lednu roku 1904 složil dočasné řádové sliby a o tři roky později sliby věčné. Byly to další kroky na cestě řádového života, ale také „ano“ k otevření se Božímu působení, vyjádřené slibem. Téměř šest let se připravoval na kněžské svěcení, jímž chtěl navždy a jak jen je to v lidských silách sloužit Kristu v jeho spasitelském poslání. Chtěl být Kristovým nástrojem. Jeho znepokojivý zdravotní stav však přiměl představené, aby vyhověli jeho prosbě o předčasné vysvěcení, tedy před dvacátým čtvrtým rokem života, jak bylo vyžadováno. A tak byl 10. srpna roku 1910 v katedrále v Beneventu vysvěcen na kněze, čímž se splnila jeho životní touha. Bylo to v den sv. Vavřince, jáhna a mučedníka. Na upomínkový obrázek novokněz napsal svůj životní program: „Abych s tebou, ó Ježíši, byl pro svět Cestou, Pravdou i Životem a pro tebe, svatého Kněze, žertvou dokonalou“.

Krátce po vysvěcení milosrdný Bůh odpověděl na jeho touhu a zjevil své působení skrze stigmata, která se objevila na dlaních a chodidlech. Vnější projevy, jako otoky a červené skvrny doprovázela pronikavá bolest, kterou pociťoval nejvíce na levé dlani. V dopise píše, že po svatém přijímání cítil tak silný tlukot srdce, až se zdálo, že se mu vyrve z prsou, u oltáře měl zase pocit, že ho celého zachvacuje oheň. Po naléhavé prosbě mladého kněze vnější projevy zmizely (první stigmata), bolest však zůstala. Byla to jeho další zkušenost Božího působení a zároveň výzva k velkorysému odevzdání se Pánu.

Zvláštním znamením Božího působení byla transverba a stigmatizace. Transverba označuje zranění a je úvodem ke stigmatizaci. Udála se ze 4. na 5. srpna roku 1918 a v prosinci téhož roku.

Samotná stigmatizace pak před polednem 20. září 1918. Otec Pio tuto událost oznámil v dopise o. Benedettovi 22. října 1918:

„Ráno, 20. minulého měsíce (září), po mši svaté jsem podlehl ospalosti, podobné sladkému snu. Všechny vnější i vnitřní smysly, dokonce i duševní síly byly ponořeny do nepopsatelného klidu. Obklopilo a zmocnilo se mě absolutní ticho. Náhle jsem byl naplněn velkým pokojem. Všechno se událo velmi rychle. A zatím co se toto odehrávalo uviděl jsem před sebou tajemnou postavu, podobnou té, kterou jsem viděl večer 5. srpna. Jediný rozdíl spočíval v tom, že ruce, chodidla i bok měla zakrvácené. Ten pohled mě polekal a to, co jsem v tu chvíli pociťoval se nedá popsat. Cítil jsem že umírám, a umřel bych, kdyby Pán nezakročil a neposílil mé srdce, které, jak jsem cítil, se dralo z hrudi. Vize oné osoby zmizela a já jsem uviděl své ruce, nohy i bok probodené a zakrvácené“

Otec Pio znovu prosil Pána, aby odstranil znamení, která ho zahanbují. Uznal však, že je to spravedlivý trest, a proto úpěnlivě prosil Boha o slitování a milosrdenství.

Tajemná znamení ho nutila zůstat v rodné Pietrelcině. Jak tedy bude moci naplňovat svoji účast na Kristově tajemství? Vždyť povolání bylo zřejmé. Snad se v myšlenkách vracel k vizi sv. Františka, že bude jeho duchovním synem až do konce. Nebo to byl jen přelud? Ptal se tedy: udělal jsem nějakou chybu? Uklidněn svými duchovními vůdci, kteří pro něj byli posilou, setrval v povolání. Tajemstvím pro něj byly nemoce. Několik měsíců před kněžským svěcením (26. května 1910) psal: „Nevím proč, ale mlčky velebím a líbám ruku Toho, který mě tluče“. Nakonec poznal, že to dopouští Bůh, a proto došel k názoru, že veškeré léky nic nezможou.

Jinou zkouškou byl povolávací rozkaz k vojenské službě. Bylo to za I. světové války, 6. listopadu 1914. Znovu se ptal, zda bude moci uskutečňovat své, tak šlechetné kněžské poslání. A i když byl nemocen, a proto několikrát uvolněn z vojenské služby sanitáře, strávil „ve zbrani“ celkem 182 dní.

Koncem července roku 1916 se „prozatímně“ vydal do San Giovanni Rotondo, kde pobýval 52 let, až do své blahoslavené smrti. Nebereme-li v úvahu bilokaci, opustil toto místo pouze dvakrát: když odcestoval do San Marco La Calota, aby se tam setkal s provinciálem, a když 18. - 23. května 1917 doprovázel svou rodnou sestru Grázii (Graziellu) do Říma, kde vstoupila k sestrám brigitkám.

V San Giovanni Rotondo plnil Otec Pio funkci duchovního vůdce chlapců z malého semináře řádu a funkci ředitele III. řádu sv. Františka. Při uskutečňování kněžského poslání se s láskou oddával duchovnímu vedení ve svátosti pokání, v korespondenci a v celebraci eucharistie, při níž zakoušel „celou Kalvárii“. Takovým zůstal až do posledního dechu života, který Pánu odevzdal na úsvitu 23. září roku 1968. Zarážející byly překážky, s nimiž se setkával při uskutečňování kněžského života - od omezené možnosti kněžské služby ve zpovědnici, nactiutrhaní a pomluvy až po útoky satana. Příklady poskytují jak jeho osobní vyznání, jež jsou obsažena v dopisech, které byly publikovány ve čtyřdílném Epistolariu, tak neobvyklé události a zázraky. A ty jsou absolutně nesrozumitelné, nebere-li se v úvahu Boží působení.

II. Misie a zvláštní znamení v řádovém a kněžském povolání otce Pia

Do osobního řádového i kněžského povolání, jež bylo Otcovi Piovi dáno, se promítá zvláštní charisma, tedy výjimečná milost, která staví celý jeho život do perspektivy Božího plánu. Proto je celý jeho život poznamenán působením Boží Prozřetelnosti, jež ho provázela. Obdařen povoláním k řádovému životu, vstoupil, jak již bylo řečeno, do řádu kapucínů, kde také přijal kněžské svěcení, aby se mohl plněji a účinněji účastnit na Kristově spasitelském poslání. Mučila ho touha plněji se Bohu obětovat. Na počátku své kněžské životní pouti (29. listopadu 1910) o tom napsal:

„Delší dobu v sobě pociťuji touhu a potřebu obětovat se Bohu jako smírná oběť za ubohé hříšníky a duše trpící v očištění. Tato touha v mém srdci neustále rostla až se stala něčím, co bych nazval prudkou vášní. Je pravdou, že jsem se Pánu Bohu několikrát nabízel, aby ráčil přenést na mě tresty připravené pro hříšníky a duše trpící v očištění, dokonce aby je stokrát zvětšil, jen aby navrátil a zachránil hříšníky a rychle přijal do nebe duše z očištění.“

Boží působení na jeho osobu se dovršovalo v mystických prožitcích, které mu pomáhaly a probouzely v něm touhu beze zbytku se obětovat Pánu. Utvrzovaly v něm přesvědčení, že i přes nehodnost a hříšnost je z Boží vůle povolán k naplnění mimořádného poslání. Bdělý pozorovatel jeho života a duchovní vůdce o. Benedetto da San Marco in Lamis došel k závěru, že veškeré Boží působení svědčí o tom, že je Otec Pio povolán ke zvláštní účasti na Kristově díle vykoupení:

„Vše, co se v tobě událo, je projevem lásky. Zkouškou, povoláním ke spoluvykoupení, a tedy zdrojem slávy. Přijmeš-li to za jisté a nepochybné, odpadne veškerý neklid a obavy, jež s hanebnou rozkoší vyvolává nepřítel, aby tě mučil, a nejvyšší Dobro toto dopouští, jen aby docílilo již řečeného. Nazývání se trnem, jenž mučí milého Pána Boha a poznání své nehodnosti jako jasného a očividného faktu, nenechává stín pochybnosti. Je opravdovou lží, scénou, jež ti v živých a jasných barvách ukazuje zkušený umělec temnoty, jehož podlost je stejná jako jeho schopnosti, to on chce zdůraznit obraz pomocí světla a stínu. Je zcela nepravdivé, že jsi špatně odpověděl na milost a svou nevěrou se vzdálil od Boha, a že zasluhuješ odmítnutí jeho obětí a jeho nesmířitelné nepřátelství. Pán s tebou. On, Lásky trpělivá, trpící, toužící, zdrcená, pošlapaná, s rozervaným srdcem uvnitř, v temnotě noci a ještě větší temnotě opuštěnosti v Getsemanské zahradě, je spojen s tvou bolestí. Toto všechno je pravda a nic než pravda. Tvůj stav není dokonce ani očištěnou, nýbrž bolestným sjednocením. Zranění doplňuje tvé utrpení, jako doplnilo utrpení Milovaného na kříži.“

Tento dopis je jedním z mnoha, v nichž se tato myšlenka objevuje, a potvrzuje, že se Otec Pio chtěl s pomocí Boží milosti fyzicky i duchovně podílet na spásném utrpení svého Pána, což bylo rovněž jeho poslání. V dopise z 20. listopadu 1912 napsal:

„Trpím, a to velmi, avšak díky dobrému Pánu Ježíši cítím, že mám ještě trochu sil. A čeho není stvoření, jemuž pomáhá Ježíš, schopno? Netoužím nikterak, aby se můj kříž stal lehčím, trpět s Ježíšem je mi drahé (...). On (Ježíš) si vybírá duše a mezi nimi si - bez jakékoliv mé zásluhy - vybral i mou, aby mu pomáhala při naplňování velkého úkolu spasení lidí. Čím více ony duše trpí,

bez sebemenší útěchy, tím větší útěchu v utrpení přinášejí dobrému Ježíši. A to je pravý důvod, proč toužím trpět stále více a bez útěchy. Zde je pramen mé radosti.“

Můžeme zde položit otázku, která si zasluhuje hlubší reflexi: Jak velkou lásku musel Bůh vložit do jeho srdce, když nejen toužil, ale vytrvale ony touhy uskutečňoval? Díky Boží milosti si živě uvědomoval, že tato utrpení, třeba bolestná, jsou mu nejen určená, ale jsou mu také odměnou a vyznamenáním.

V dopise Nině Campanile, své kajícnici, psaném v listopadu roku 1922, vyjádřil přesvědčení, že by měl být naprosto poslušen Božímu plánu. Vybízely ho k tomu výjimečné dary milostí a neobyčejných charizmat, které se již mnohokrát objevily. Uvedme alespoň některé z nich: řádové povolání a zkušenost františkánského života v řádu kapucínů, dar svátosti kněžství, vedoucí až ke ztotožnění s Kristem, milost vytrvání v obtížích, zvláště v boji se satanem (byl to otevřený boj s mocným nepřítelem), z něhož vycházel jako vítěz, charizmatické dary, projevující se v duchovním vedení a při konání svátosti pokání, stigmata a jiné dary ve formě mystických zkušeností (např. extáze). A za tyto dary, s pokorou a pocitem že jich není hoden, Bohu z celého srdce děkoval. V uvedeném dopise (Nině Campanile) dále píše:

„Ty, Pane, jsi mě kryl před zraky všech a největším posláním, které v tvém plánu bylo od počátku, jsi pověřil mě, svého syna; posláním, které znáš jen ty sám a já. Můj Bože, jak jsem odpověděl na tento úkol? (...) Ještě jednou, ó Pane, stvrď svou milostí to, co jsi mi svěřil a nedovol, aby se kdokoliv ztratil, když by opustil tvůj ovčín! Ó Bože, Bože, nedovol, aby tvé děti byly zatraceny! Kéž v mém srdci stále hlasitěji zaznívá a dovršuje se dílo tebou započaté. Ve svém nitru stále slyším hlas, který opakuje: posvěcuj se a obětuj se!“

Poslední věta vyjadřuje obsah, který může znepokojovat: Otec Pio nejen že slyšel výzvy k posvěcení vlastního života, ale také k nabídnutí a obětování sebe sama, jako to učinil Kristus! Poznáváme v této výzvě ozvěnu slov Spasitelovy velekněžské modlitby z večeradla: „Pro ně se posvěcuji“ (Jan 17, 19). Otec Pio, vědom si Božího plánu a působení, odpovídal na onu výzvu různými způsoby. Neustálou modlitbou, především prosebnou za hříšníky, maximálním podřízením se požadavkům františkánského povolání v řádu kapucínů, kněžskou svátostnou službou, zvláště ve svátosti eucharistie a pokání a ochotným přijetím veškerého utrpení. A právě utrpení se stalo jakousi pečeti jeho kněžské služby - až k zakoušení Kristovy hořkosti v Getsemanech a na Kalvárii (připomeňme dobu jeho odloučení - 1931-33 a duchovní krizi v roce 1960).

O tom, jak vnímal povinnost uskutečňovat vlastní povolání, svědčí jeho projev k lékařům na vědeckém kongresu v San Giovanni Rotondo ze dne 5. května 1956:

„Jako řeholník a kapucín chci dokonale a s láskou zachovávat řád a sliby, a jako kněz cítím povinnost usmiřovat Boha za lidské hříchy a vykonávat službu smíření.“

Toto bylo tajemství jeho posláním jako duchovního syna sv. Františka i jako kněze, jež poznával v každém dni. Vědom si řádového povolání, což potvrdily vize a mystické zkušenosti, otvíral se Božímu působení především v modlitbě, v níž setrval ve dne i v noci. Prožitek modlitby a zkušenosti, známý především jemu samému, v něm utvářel schopnost „rozevřít nitro jako pole Božího působení“, aby ho Kristus použil jako nástroj pro spásu hříšníků. Tehdy v modlitbě mu Pán dal poznat, že to „sám Ježíš chce jeho utrpení pro spásu duší“. A s pocitem údivu dodával: „Ó nejmilejší Ježíši, jak vysoko jsi pozvedl mou duši!“ Mystický prožitek Božího působení v modlitbě zahrnoval širokou stupnici pocitů - od krajního pocitu bolesti a utrpení až po zakoušení největší rozkoše, jež ho mobilizovala k ještě větší horlivosti a ochotě, aby „jen Ježíš byl spokojen a spasil duše“.

Jak poznamenal kardinál Giuseppe Siri, dostavilo se ztotožnění života a posláním až k vrcholnému, vnitřnímu i vnějšímu zpřítomnění tajemství Kristových muk. Posláním Otce Pia bylo obnovení Kristova utrpení v tomto století. Přestože jeho mystické dary byly všeobecně považovány za poctu, představovaly pro něj jedno velké vnitřní i vnější utrpení. Zvláštní Boží milost však způsobovala, že byl stále připravenější k přijetí „jakéhokoliv utrpení z lásky k Bohu a duším“, byl věrný až do naplnění jemu určeného posláním, a je podivuhodné, že vytrval v přirozenosti života až do konce svých dnů.

Podle názoru o. Fernanda da Riese byly potvrzením jeho mimořádného poslání a účasti na Kristově spásném tajemství zjevné formy Božího působení. Mezi ně autor počítal i stigmata, která na svém těle nosil více jak padesát let, příjemné vůně různých květin, které vyjadřovaly jeho přítomnost a také formy modlitby (vůni vydávala stigmata), vůně byla pocíťována a rozeznávána rovněž na dálku, jev bilokace s vědomou přítomností na dvou různých místech, dar poznání lidského svědomí, dar uzdravování, dokonce i na dálku, a jiné. Tyto jevy jsou zde jen naznačené, vyžadovaly by však hlubšího rozboru, jako i další důkaz předivného Božího působení.

Dekret o hrdinství ctností Otce Pia, vydaný vatikánskou Kongregací pro beatifikaci a kanonizaci 18.října 1997, konstatuje, že „Otec Pio, nadšen láskou k Bohu i bližnímu, žil celý život v plnosti svého povolání. Tento program uskutečňoval třemi prostředky: duchovním vedením, svátostí smíření a sloužením mše svaté“, a také žitím teologických i kardinálních ctností, i těch, jež jsou vlastní řádovému životu. Církevní autorita tedy znovu potvrdila, že Bůh „zjevil církvi vůli pozvednout svého věrného služebníka na oltář slávy“. Je to příslovečná tečka ze strany církve za tím, že Otec Pio na obdivuhodné Boží působení odpověděl „ano“ a uskutečnil tak Boží plán.

III. Paradoxní známky Božího působení v životě otce Pia

Celý pozemský život Otce Pia se nesl ve znamení paradoxů, protivenství i vůči zákonům přírody, jenž nabízely jiná, než obvyklá řešení. Potvrzovala se pouze moudrost evangelia, že „kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej“ (Mt 16, 25). Kristus vyzývá učedníka, aby zapřel sám sebe, ztratil svůj život pro Boží království, každého dne zvedal svůj kříž a následoval svého Mistra (Lk 9, 23).

Otec Pio, jenž ve svém františkánském povolání žil duchem evangelia, zakoušel na sobě různými způsoby pravdy Ježíšova učení, počínaje zázraky a znameními, konče paradoxy života, které, jak by se mohlo zdát, jsou proti tzv. zdravému úsudku, či dokonce proti přírodním zákonům. Ježíš, když odcházel k Otci, řekl, že ty, kdo v něho uvěří budou provázet neobvyklá znamení (srov. Mk 16, 17). Jak podivuhodně se Ježíšova slova naplnila v osobě Otce Pia!

Celý jeho život nebyl ničím jiným, než evangelní půdou, na niž dopadlo zrno Božího slova, bylo přetaveno osobní obětí a utrpením až k maximální duševní vyčerpanosti (až k zakoušení beznaděje své životní cesty), takže se ocitl na hranici mezi životem a smrtí. A toto zrno Boží milosti a lásky vydávalo v jeho duchovním životě bohatou úrodu! Jak již bylo řečeno, nelze ony paradoxy rozumně přijmout a vysvětlit, aniž bychom vzali v úvahu tajemný Boží plán a působení na osobu otce Pia i na lidi, k nimž byl poslán, aby se naplnily Boží záměry. Mohlo se tak stát za cenu svobodného odevzdání se Bohu, hraničícího s hrdinstvím. Stále si uvědomoval, že to Bůh si ho zamiloval jako první, a proto se snažil nade vše milovanému Bohu cele odevzdat, až ke zmaření vlastního života k Boží slávě a ke spáse duší. Nejednou rozjímal a přijímal výše citovaná slova Pána: je třeba život ztratit, abychom jej našli; je třeba zcela zapřít sám sebe, zřici se všeho, abychom dosáhli skutečné svobody a došli setkání s Pánem ještě zde na zemi. Zaujat mystickou zkušeností Božího působení a přítomnosti, díval se široce otevřenýma tělesnýma očima, i když mnohem více očima své duše, aby spatřil toho, kterého „žádný živý člověk spatřit nemůže“.

Jako příklad uveďme některé z mnoha vskutku evangelních paradoxů lidského života, jenž mu přibližovala víra, vysvětlujíc mu po částech tajemství Božího působení v jeho duši a v různých etapách pozemského života:

- Když 25. května 1887 přišel na svět, byl slabý a panovaly obavy, že každou chvíli zemře. Proto byl hned následujícího dne pokřtěn. A přesto, že celý život stonal, dožil se jedenaosmdesáti let.

- Poznal sice své povolání ke službě Bohu pod praporem sv. Františka a ke kněžské službě v řádu kapucínů, ale jeho přijetí bylo z důvodu jistého obvinění a nedostatku místa v klášteře odloženo.

- Po přípravě v semináři byl předčasně, na základě dispensu, vysvěcen na kněze, nedosáhl totiž čtyřicetiletosti a nemohl tak sloužit mši svatou, po čemž velice toužil. A i když byl stále náchylný k nemocem, prožil v kněžství padesát osm let.

- V době kdy byl ještě v semináři i v prvních letech kněžství, musel odjíždět do rodné Pietrelciny, kde mu zdejší podnebí navracelo zdraví. V klášteře však začal znovu stonat. Nebylo by tedy možné myslet si, že jeho místo není ani v klášteře, ani v kněžské službě? A kolik lidí svou modlitbou, utrpením a službou svátostí přivedl ke smíření s Bohem?!

- V červenci 1916 přišel „prozatímně“ do kláštera - na samotu v San Giovanni Rotondo. Nebyly tam tehdy příjezdové cesty, ani mnoho lidí. A kolik že lidí připoutal k ukřižovanému Kristu v sobě samém, a kolik jich skrze něho přivedl zpět na dobrou cestu?

- Bylo mu navrhováno, aby rezignoval na život v řádu a vstoupil do řad diecézního duchovenstva, třebaže se svědomitě, jak jen to bylo v lidských silách, snažil vyhovět všem požadavkům řádového i kněžského života. Proč tedy onen návrh?

- Od ranných let svého života, později řádového a kněžského sváděl otevřený boj s tajemným, mocným nepřítelem; byl jako malý David proti Goliášovi, po zuby ozbrojenému obru. Celý se třásl strachy, že Boha zklame a podlehne mocnému protivníku. A kolik že svedl duchovních zápasů formou ohledů a pochybností, že snad přeci jen přehlédnutím podlehl lstivému pokušení protivníka? Na druhé straně mu bylo potěchou ujištění, jehož se mu dostalo před vstupem do noviciátu: „Neboj se, ani neváhej, já budu s tebou, jen nelituj námahy a zvítězíš!“. Bylo by to však možné bez zvláštní milosti, bez tolik jasného Božího působení? „Zcela jistě bys zahynul, kdybych ti já nepřišel pomoci!“ - uslyšel při jednom zjevení Pánovo ujištění.

- S veškerou horlivostí chtěl naplňovat kněžskou službu, zvláště formou duchovního vedení a konáním svátosti pokání. Byly mu však kladeny mnohé překážky: mnohokrát mu bylo zamítnuto obvyklé právo zpovídat (prosil o něj snad osmnáctkrát) s odůvodněním, že nemá dostatečné znalosti z oboru morální teologie, neboť pro nemoc neabsolvoval běžné seminární studium. Pak přišla I. světová válka a přes jasné známky nemoci byl povolán k vojenské službě. Nakonec, když byl definitivně osvobozen od služby v sanitární rotě, byl poslán do pustého kláštera v San Giovanni Rotondo. Bude moci, ač stále nemocen, naplňovat vytouženou kněžskou službu? Bude přínosem pro dějiny kapucínského řádu, jenž se pyšnil tradicí hlásání evangelia a horlivým zpovídaním věřících? Možná by se hodilo říct mu, aby setrval v klidu a dobře se připravil na smrt! Vždyť vše nasvědčuje, že taková je Boží vůle. Zůstávej tedy klidně ve své klášterní cele!

- Další překážkou byly výhrady a pomluvy na jeho adresu, pokusy omezit jeho svobodu při vykonávání kněžské služby. Nakonec byl, více jak na dva roky (1931 - 1933), odsouzen k izolaci - bez možnosti veřejně vykonávat charizmatickou kněžskou službu usmiřování lidí s Bohem. Mši svatou mohl sloužit pouze „soukromě“, bez účasti kohokoliv, v klášterní kapli, jejíž okna byla obrácena k bílé stěně řádového kostelíku. Zakázán mu tehdy byl dokonce i písemný kontakt s kýmkoliv zvenčí. A to bylo v letech, kdy obyčejně kněz prožívá svou službu nejintenzivněji (knězem tehdy byl 21 let a měl 44 roků). Musel se sám sebe ptát: je to skutečně v pořádku?

Vrcholnou zkušeností kříže byly výsledky kanonické vizitace v klášteře roku 1960, kdy byl neprávem podezírán z přestupku proti čistotě. Hluboce rozhořčen litoval, že se stal knězem. „Kdybych věděl, že se toto stane, nepřijal bych svěcení!“ Nebylo zde něco z Kristovy hořkosti, když volal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27,46). Potvrdila se ale tehdy jiná Ježíšova slova: „Žák není nad učitele, ani sluha nad svého pána“ (Mt 10, 24). „Jestliže pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás.“ (J 15,20).

- I když byl nemocný, nosil v sobě myšlenku, silnou touhu přinášet pomoc a záchranu „ubohým hříšníkům, aby jen byli spaseni“. Byl ochoten přijmout na sebe všechny tresty a utrpení, které na něj Boží prozřetelnost bude chtít seslat, aby dosáhla svého cíle.

- Neobvyklá charizmata způsobovala, že se na každého obracel tak, jak zasluhoval v očích Božích, bez ohledu na to, o koho se jednalo. Využívaje tohoto daru a daru poznání lidského nitra, byl vůči pokrytcům a lhářům, kteří uvnitř byli vlky v rouše beránkově, přísný, náročný až nepřívětivý. Na druhé straně byl vůči upřímně zkroušeným a v dobré vůli hledajícím smíření s Bohem i bližními trpělivý, plný laskavosti a dobroty.

- Věren přísným požadavkům klášterního života, žil v řádové klauzuře, na samotě pod horou Gargano, v malé vesnici San Giovanni Rotondo. Byl upřímně oddán Bohu v rozjímavé modlitbě, které věnoval mnoho hodin, zároveň měl upřímnou starost o rozvoj náboženského života, jehož základem zůstává vnitřní obrácení a smíření se s Bohem ve svátosti pokání. Nebyl však uzavřen vůči lidským problémům. Z jeho oddání se Bohu a formování života podle Boží představy se zrodila taková díla jako: Modlitební skupiny (v roce 1947), díla společná, z nichž prvním a největším je Dům úlevy v utrpení: nemocnice - město, sanatorium, v němž je léčen celý člověk. Toto dílo, jediné svého druhu, jež se stále rozvíjí (nyní má kolem 1600 nemocničních lůžek, nejmodernější přístrojové vybavení i odborný personál) vzniklo výhradně z darů věřících a slouží všem bez výjimky. Udivuje všechny, kdo dnes San Giovanni Rotondo navštěvují.
- Otec Pio zemřel - jak je známo - 23. září 1968, ve dvě hodiny třicet ráno. Typické: zemřel na počátku dne. Odešel, i když se zdál být stále potřebnější, branou smrti však vešel do nového života. Smrt je pro křesťana počátkem skutečného života. Ten den, který tehdy začínal, byl ještě vnější temnotou, pro něj se však stal světlem v Pánu.
- S pokorou přijímal podivuhodné plány, které s ním Bůh měl. Nerad však vyzrazoval, co se odehrávalo v jeho nitru. A aby se představení dozvěděli alespoň něco, utíkali se k nařízením pod poslušností.
- I přes svou nemoc (a také stigmata), byl tvůrčí také co se týče psaní. Zanechal po sobě bohaté dědictví ve formě korespondence, z níž dýše láska k Bohu i člověku.
- Po své smrti upadá většina lidí do stále většího zapomnění. A to je další paradox: do San Giovanni Rotondo, ke hrobu otce Pia přijíždí stále více poutníků. Můžeme se ptát: proč? Vždyť ho nelze již spatřit! Odpověď se zdá být prostá: lidé přijíždějí, aby na jeho přímluvu zakusili milost obrácení, aby hledali cestu k proměně svého života. Není to paradox, že v dnešním světě, kdy životní luxus, technický pokrok, hlasitá reklama slibující vyřešení všemožných problémů - nestačí?!
- Arcibiskup Paolo Carta ze Sassari na Sardiniji na jedné z konferencí poukázal na dvanáct zázraků Otce Pia, o nichž je dobré přemýšlet. Přestože byly některé již zmíněny, je dobré si je připomenout: stigmata, vykonávání svátosti pokání, duchovní vedení, mše svatá, plný život shodný s křesťanským ideálem ve františkánském pojetí, věrnost učitelskému úřadu církve, stavba nové svatyně vedle řádového kostelíka, velká nemocnice s názvem „Dům úlevy v utrpení“, Modlitební skupiny (je výstižné, že centrum Modlitebních skupin je základní součástí nemocnice. Nemocnému totiž není možné ulehčit bez modlitby a křesťanské lásky!), stále početnější poutě, pomníky k uctění otce Pia, beatifikační proces a návštěva papeže Jan Pavla II. při příležitosti stého výročí jeho narození (23. - 25. května 1987).

Závěr

Mimořádnost života a zároveň prostota a obyčejnost, získané milostí, až po skutečné uzdravení, jsou pro všechny znamením, že Otec Pio byl mimořádným „prostorem“ Božího působení.

Hledíce dnes na pozemský život Otce Pia z perspektivy uplynulých let, musíme konstatovat, že se stal místem zvláštního Božího působení. Boží prozřetelnost dala světu osobu Otce Pia, aby si každý člověk uvědomil, že je Bohem milován, povolán k životu v jeho slávě a v každé chvíli objímán Božím působením.

Gracjan Franciszek Majka OFMCap.